

NA WADOSTAJCIE NA NARODZAJCIE

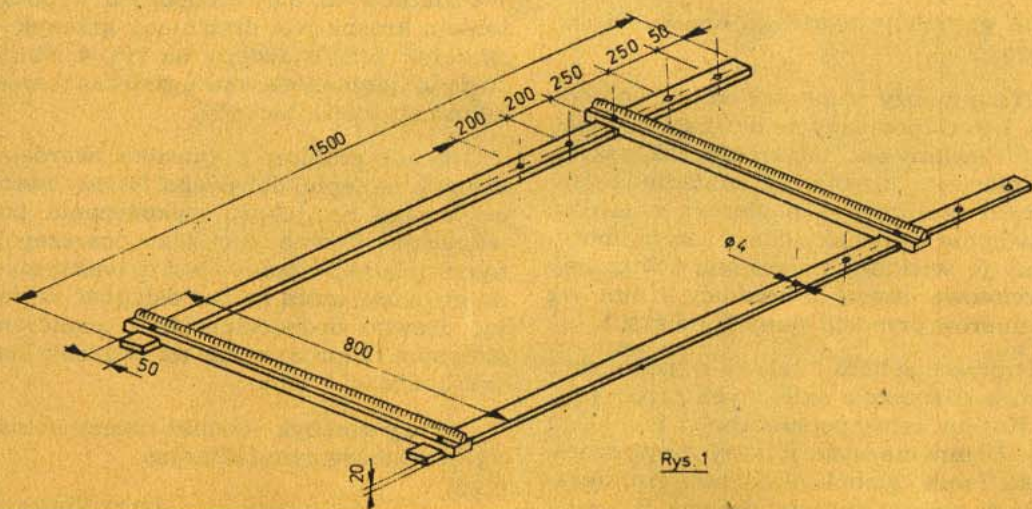
KROSNO DO TKANIA KILIMÓW

Często spotykane w sklepach Cepelii czy na ludowych kiermaszach barwne kilimy, bieżniki itp. wyroby interesują wielu czytelników, którzy chętnie widzieliby te ozdobne tkaniny we własnym domu. Nie zawsze oczywiście jest to możliwe, chociażby ze względu na wysokie ceny takich wyrobów. Tymczasem dysponując kilkoma listwami i podstawowym zestawem narzędzi z łatwością można samodzielnie zbudować nadzwyczaj proste króśno, które umożliwi tkanie różnorodnych kilimów w domu. Na uwagę zasługuje również fakt, że na tkaninę nadają się najrozmaitsze odpady wełny, bawełny czy włóczek z tworzyw sztucznych, natomiast na osnowę najlepiej użyć zwykłego szpagatu, lub sznurka, jaki bez trudu można nabyć w

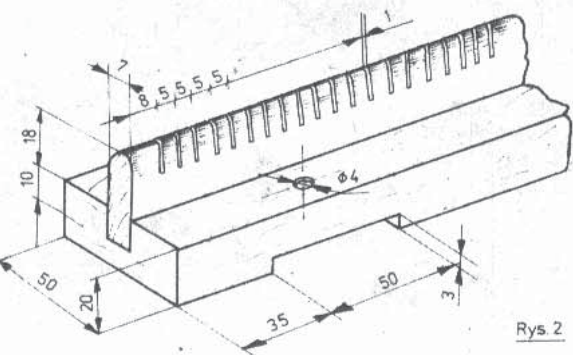
sklepach z artykułami gospodarstwa domowego.

Krosno, przedstawione na rys. 1, składa się z ramy utworzonej przez dwie, długie (po 1500 mm) listwy połączone poprzeczkami, których położenie można regulować przekładając w inne otwory śruby z nakrętkami łączące ramę w jedną całość. Poprzeczne listwy wyposażone są w drewniane „grzebienie” służące do przeciągania między ich „zębami” szpagatu stanowiącego osnowę przyszłej tkaniny.

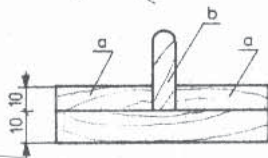
Ponieważ rama krosna jest dość duża a listwy, z których trzeba ją zrobić mają niewielki przekrój, musimy tu użyć drewna o dużej wytrzymałości. Oczywiście najlepsza byłaby dębina, ale można użyć też in-

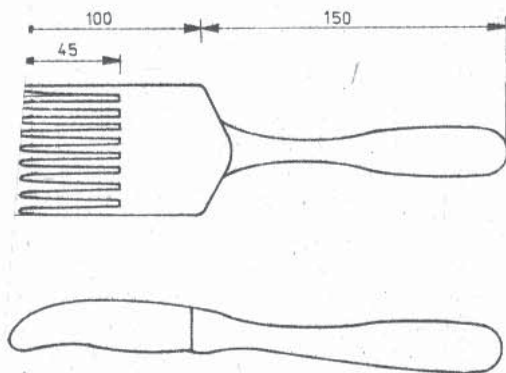
Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

Rys. 4

nych gatunków twardego drewna liściastego.

Pracę należy rozpocząć od przygotowania listw podłużnych długości po 1500 mm. Powinny one, tak zresztą jak wszystkie elementy krosna, być dokładnie ostrugane i oszlifowane papierem ściernym. Następnie listwy skłamy razem, mocujemy je ściskami stolarskimi i wiercimy przelotowe otwory o średnicy 4 mm, wg wymiarów przedstawionych na rys. 1.

Poprzeczne listwy krosna składają się z dwóch elementów sklejonych razem (rys. 2). Korpus listwy poprzecznej, o przekroju 20 x 50 mm ma wyfrezowany rowek szerokości 7 mm i głębokości 10 mm, tzn. sięgający do połowy grubości drewna. W rowek

ten wklejony jest grzebień wycięty z listewki o przekroju 7 x 28 mm z odpowiednio ukształtowanym górnym końcem, który nacięto piłą uzyskując poprzeczne szczeliny szerokości 1 mm, rozstawione co 5 mm. Głębokość szczelin wynosi około 10 mm. Są to właśnie wspomniane „zęby” służące do zamocowania osnowy tkaniny. W celu usztywnienia konstrukcji krosna w listwach poprzecznych należy wykonać podcięcia głębokości 3 mm o takiej szerokości, aby podłużne listwy dały się w nie wcisnąć bez zbytniego luzu. Podcięcia te powinny być oddalone od końców listw o około 35 mm. Na rys. 2 widać, że otwory o średnicy 4 mm, przeznaczone do połączenia elementów krosna, znajdują się dokładnie w połowie szerokości podcięć dla listw podłużnych.

Na rys. 3 przedstawiony został inny sposób wykonania poprzecznych listw z „grzebieniami”. Widzimy, że korpus listwy został tu sklejony z trzech cieńszych listwek tak, by pomiędzy górnymi listewkami (a) można było wkleić listwę (b). W ten sposób można sobie poradzić w przypadku, gdy nie mamy dostępu do frezarki do drewna. Wszystkie elementy krosna należy pomalować najlepiej bezbarwnym lakierem nitro lub innym, np. chemoutwardzalnym. Można też drewno pokryć politurą spirytusową, po uprzednim zabezpieczeniu jego powierzchni na dowolny kolor.

Dodatkowym, ale niezbędnym wyposażeniem krosna jest drewniany grzebyk – „widelec” przedstawiony na rys. 4. Służy on do ubijania nitki wążku podczas tkania kilimu czy bieźnika.

Grzebyk zrobimy z kawałka twardego drewna, najlepiej dębowego. Należy zwrócić uwagę na jakość wykończenia powierzchni drewna pomiędzy poszczególnymi zębami. Pożądana jest tu maksymalna gładkość, którą można osiągnąć szlifując drewno drobnoziarnistym papierem ściernym nałożonym np. na kawałek blaszki grubości 1 mm.

Gotowy grzebyk również należy pomalować bezbarwnym lakierem.

Jerzy Pietrzyk